Toetsingskader voor toestaan van activiteiten en evenementen

in N2000 gebied Veluwe

Provincie Gelderland, concept november 2025

Inleiding

Er vinden jaarlijks zeer veel activiteiten en evenementen plaats in het Natura2000 gebied Veluwe. Gemeenten, terreineigenaren en ook de provincie spelen een rol bij het beoordelen en (wel of niet) toestaan hiervan. Zij wegen af of de activiteiten/evenementen binnen de natuurgebieden mogelijk negatieve effecten hebben op de flora en fauna, zoals het optreden van verstoring van (grond)broedende vogels.
In 2023 is door een werkgroep vanuit deze 3 partijen (o.l.v. de provincie) als eerste geïnventariseerd hoeveel en welk type evenementen er plaatsvinden in de natuurterreinen. Dit leverde een lange, gevarieerde lijst op van georganiseerde activiteiten en evenementen op de Veluwe. [1] Vervolgens heeft de werkgroep bekeken aan welke criteria die activiteiten en evenementen het beste kunnen worden getoetst, zowel met oog op een goede bescherming van de natuur alsook met oog op het bieden van goede mogelijkheden aan de organisatoren van een evenement of activiteit.
Het resultaat van de werkgroep staat in deze notitie en bevat een lijst criteria voor het beoordelen van evenementen. Deze kunnen door gemeenten en natuureigenaren op de Veluwe worden toegepast, zowel voor bestaande, soms jaarlijks terugkerende activiteiten en evenementen, als voor nieuwe aanvragen daartoe.

Doel

De provincie wil met het voorliggende toetsingskader bevorderen dat activiteiten en evenementen Veluwe-breed op dezelfde manier worden beoordeeld en dat er, binnen de kaders van natuurbescherming, ruimte is en blijft voor georganiseerde sportieve, sociaal-maatschappelijke en culturele activiteiten in de natuurgebieden op de Veluwe.

Aanleiding voor het toetsingskader

In het recreatiezoneringsplan Veluwe (mei 2022) is geconstateerd dat bij terreineigenaren behoefte bestaat aan meer onderlinge afstemming over het wel of niet toestaan van activiteiten/ evenementen in hun terrein, in de verschillende recreatiezones, en de te stellen voorwaarden daarbij. Terreineigenaren willen hier op een meer gelijke manier mee omgaan, en zo een kader bieden dat duidelijkheid geeft aan initiatiefnemers (organisatoren).
Ook vanuit organisatoren zelf werd aangegeven dat er behoefte bestaat aan meer uniformiteit en duidelijkheid. Deze wens komt mede voort uit de sterke groei van het aantal (aanvragen voor) evenementen, zowel door bewoners/groepen op de Veluwe zelf als van groepen daarbuiten. Dit leidt tot extra belasting van de natuur, maar ook tot klachten van 'reguliere' bezoekers van de natuurterreinen over toegenomen drukte en verminderde belevings-kwaliteit.

Basiskader in het zoneringsplan Veluwe

Vanwege de behoefte bij terreinbeheerders en organisatoren van activiteiten aan meer uniformiteit en duidelijkheid, is in het zoneringsplan een basiskader opgenomen voor evenementen in relatie tot de zones A t/m D (bijlage 2, pag. 53), waarbij er van zone A naar

[1] Onderzoek evenementen Veluwe, Leisurelink, september 2023.

44726203 0001

zone D afnemend ruimte is voor (niet gemotoriseerde) activiteiten en evenementen in de natuurterreinen. In dit basiskader wordt zowel het woord 'activiteiten' als 'evenementen' gebruikt. Het woord 'activiteit' verwijst naar de organisatie van een kleinschalige bijeenkomst, die mogelijk maar een beperkt effect heeft op de natuur. Het woord 'evenement' verwijst naar een georganiseerde activiteit van een behoorlijke omvang en/of langere tijdsduur, die een potentieel verstorend effect heeft op de natuur. Een familiepicknick op de Veluwe bijvoorbeeld, of een wandeltocht met vijftien collega's is kleinschalig en zien we als een activiteit.

Soorten activiteiten & evenementen
Bij de toetsingscriteria die in deze notitie worden voorgesteld gaan we uit van verschillende soorten activiteiten en evenementen, waarbij de omvang (aantal deelnemers, aantal dagen) bepaalt of het om een activiteit of om een evenement gaat. Welke soorten er zijn is duidelijk geworden uit een inventarisatie die in 2023 in opdracht van de provincie is gemaakt. Het gaat niet alleen om een groot aantal, vaak jaarlijkse 'events' maar ook is er een grote variatie van zowel route-activiteiten als activiteiten op één locatie. In hoofdlijn gaat het om de volgende *soorten* sportieve en sociaal-culturele activiteiten:

- Wandelen
- Hardlopen en trailrun
- Toerfietsen en racefietsen (op verharde paden)
- MTB-en
- Gravelbiken
- Paardrijden en mennen
- Locatie-evenementen: fairs, braderieën, theater, hondentrainingen, bushcraft, etc.

Criteria voor toestaan van evenementen

Zowel gemeenten, terreineigenaren als ook de provincie spelen een rol bij het beoordelen en (wel of niet) toestaan van activiteiten en evenementen.

A. Nagaan of toestemming van terreineigenaar en/of vergunning gemeente nodig is

Voor een organisator is het de eerste vraag of er toestemming van één of meer terrein-eigenaren nodig is, en ook een evenementenvergunning van een gemeente. Een activiteit of evenement is vanaf een bepaalde omvang altijd alleen mogelijk met toestemming van de eigenaar en met een evenementvergunning van de gemeente.
De terreinbeheerders beoordelen de aanvraag op de volgende punten:

Beoordelingspunten:

1. Omvang van het evenement:
   a. Ondergrens: Is het aantal deelnemers kleiner dan [...] personen dan kan de organisator volstaan met een melding bij de terreineigenaar. Als het aantal deelnemers groter is dan [...], dan moet de organisator toestemming vragen bij de terreineigenaar. Mede bepalend voor het wel of niet toestaan is het eventuele negatieve effect van het evenement op flora en fauna. Dit eventuele effect moet dus worden bekeken (getoetst), door een ecologisch deskundige van de terreineigenaar of een externe partij. De ondergrens kan variëren: sommige beheerders willen álle georganiseerde activiteiten gemeld hebben, soms wordt een ondergrens van 20 personen of van 50 personen gehanteerd.

44726203 0001

   b. Bovengrens: Als het aantal deelnemers groter is dan een, per soort activiteit bepaalde bovengrens, dient de organisator de natuurtoets ook delen met de provincie, zodat de kwaliteit daarvan kan nagaan.
2. Het moment in het jaar: Valt het evenement binnen het broedseizoen (15 maart – 15 juli) of daarbuiten? Binnen het broedseizoen zijn de mogelijkheden beperkter dan daarbuiten, zowel in omvang van een evenement als wat betreft de locaties en paden die hiervoor beschikbaar zijn. Voor grondbroedende vogels loopt het broedseizoen vaak langer door dan 15 juli, dus ook na die datum is een toets op deze soorten nodig.
3. Overlap met bijzondere dagen/perioden: Door het jaar heen zijn er dagen of perioden waarop er geen of beperkt evenementen mogelijk zijn, bijvoorbeeld omdat er dan al veel drukte is vanwege een jaarlijks terugkerend evenement (bijvoorbeeld de Heideweek in Ede) of omdat er dan veel ongeorganiseerde, op natuurbeleving gerichte, recreatie is die teveel hinder zal ondervinden van een evenement (bijvoorbeeld specifieke zon- en feestdagen).
4. Toets van evenement-routes en locaties aan de recreatiezoneringskaart Veluwe: de zoneringskaart biedt een kader voor bepalen van geschiktheid van paden/routes en locaties voor een evenement.
   a. Zone A en B: hier zijn veel paden beschikbaar voor activiteiten en evenementen; wandelen kan op alle (onverharde) paden; fietsen, ruiteren, mtb/gravel bij voorkeur op de aangewezen fiets-, ruiter-, mtb-paden.
   b. Zone C: gelijk als zone A en B, maar met beperkingen tijdens broedseizoen.
   c. Zone D: afgesloten terreinen; hier zijn geen mogelijkheden voor evenementen, uitgezonderd op de openbare fietspaden en wegen die deze gebieden doorkruisen.
   d. Startlocaties van een evenement: bij voorkeur buiten de Natura 2000-begrenzing en anders in zone A. Vaak liggen deze locaties al aan de randen of binnen enclaves op de Veluwe.

<u>B. Nagaan of een vergunning provincie en/of stikstoftoets nodig is</u>

Voor een organisator is de tweede vraag of deze zich bij de provincie moet melden voor een vergunning en/of vanwege een stikstoftoets. Om deze vraag te kunnen beantwoorden, zijn de volgende hulpvragen opgesteld:

<u>Hulpvragen:</u>
- Gaat het om auto- of motorsport? bijv. rally's, cross-evenementen, puzzel- en oriëntatie-ritten, e-chopper tours, etc.
- Is er sprake van licht- of geluidsversterking binnen, of tot 500 meter van de Natura 2000-begrenzing?
- Is er sprake van betreding van het natuurgebied in de periode tussen één uur voor zonsopkomst en één uur voor zonsondergang?
- Is er sprake van betreding buiten de paden?
- Is het een evenement met een bovenregionale uitstraling? Denk bijvoorbeeld aan een nationaal kampioenschap.
- Worden er objecten in het natuurgebied geplaatst? bijv. objecten voor een *obstacle run*, aan rijplaten, aan podia, etc.

Als het antwoord op één of meerdere van deze vragen 'ja' is, dan moet de organisator met de provincie in overleg over een mogelijke natuurvergunning (Afd. toezicht en handhaving). Een toetsing op mogelijke negatieve effecten op flora en fauna ('voortoets') kan nodig zijn, uit te

voeren door de terreineigenaar of de organisator, eventueel gevolgd door een 'passende beoordeling' en een vergunning vanuit de provincie. De provincie beoordeelt de uitkomst en kwaliteit van de toetsing, en legt deze zaken vast in een dossier per evenement.
Ook als het antwoord of de genoemde vragen 'nee' is kan een toetsing op natuureffecten nodig zijn. De provincie wil in dat geval de uitkomsten van de toetsing ontvangen om de kwaliteit daarvan na te gaan en deze informatie vast te leggen in een dossier.

Verder is de vraag naar stikstofuitstoot voor de organisator van belang:
- Leidt het evenement tot uitstoot van stikstof in de fase van opbouw, afbraak of uitvoering?

Als deze vraag met 'ja' wordt beantwoord, dan moet men een Aerius-berekening (laten) uitvoeren, en aanleveren bij de provincie. De uitkomst wordt door provincie vastgelegd in een dossier per evenement.

Contactadres van de provincie voor vergunningen: post@gelderland.nl o.v.v. Evenementen Flora en Fauna.

Beoordelen van bestaande activiteiten en evenementen

Veel activiteiten en evenementen op de Veluwe worden jaarlijks georganiseerd, zoals bijv. de avondvierdaagsen. Terreineigenaren en gemeenten verlenen vaak meerjarige vergunningen als het evenement in aard en omvang jaarlijks gelijk is. Vaak kunnen we uitgaan van de formule 'bestaand gebruik' als een evenement al sinds 1-1-2020 bestaat. Er kan echter aanleiding zijn om bestaande activiteiten en evenementen alsnog of opnieuw, te beoordelen. Die aanleiding is bijvoorbeeld dat een evenement in de loop van de jaren in omvang (fors) is gegroeid of dat er andere routes of locaties (soms jaarlijks) worden gevraagd door de organisatie. In dergelijke gevallen is het nodig alsnog een beoordeling uit te voeren.

Vanuit de provincie willen we hier praktisch mee omgaan. Ons voorstel is om in de komende 2 tot 3 jaar met alle terreineigenaren en/of gemeenten op de Veluwe op een rij te zetten voor welke bestaande en terugkerende evenementen in hun terrein of gemeente een toetsing (flora en fauna, en op stikstof) nodig is, wie die toetsing gaat uitvoeren en hoe we de uitkomsten daarvan in een dossier per evenement vastleggen.

Rollen en bevoegdheid TBO, gemeente, provincie

Provincie, gemeenten en terreineigenaren hebben ieder een eigen rol en bevoegdheid bij het omgaan met (aanvragen voor) activiteiten en evenementen in het N2000 gebied Veluwe. In het kort de verschillende rollen op een rij:
- Terreineigenaar/ beheerder: Deze is bevoegd gezag om wel/niet toestemming te verlenen aan de organisator, voor het gebruiken van diens natuurterrein voor het houden van een activiteit of evenement, op basis van de door de organisatie aan te leveren informatie. De beheerder kan voorwaarden stellen voor wel/niet gebruik van bepaalde paden of gebieden en wel/niet tijdens bepaalde perioden in het jaar.
  NB. Veel gemeenten op de Veluwe zijn zelf ook natuurterreinbeheerder.
- Gemeente: Is bevoegd gezag binnen de gemeentegrenzen voor wel/niet verlenen van een evenementenvergunning en kunnen daarbij voorwaarden stellen inzake veiligheid, openbare orde e.d.
- Provincie: De Omgevingswet is voor de provincie leidend. Afhankelijk van aard en omvang van een evenement kan een toetsing op flora en fauna (voortoets) nodig zijn, uit te voeren door terreineigenaar of door organisator, eventueel gevolgd door 'passende beoordeling'

en vergunning. Provincie beoordeelt kwaliteit en uitkomst van de voortoets e.d., en legt de vast in een dossier per evenement.

BIJLAGE: Eerste uitwerking aantalsklassen per soort activiteit/evenement

Met aantalsklassen bieden we aan terreineigenaren /gemeenten een handvat om te bepalen welke paden en/of locaties voor de activiteit of het evenement gebruikt mogen worden. Hoe groter een activiteit of evenement is, hoe beperkter het aantal paden en/of locaties dat hiervoor beschikbaar is in de natuurterreinen.
Bij de uitwerking van aantalsklassen (hoeveelheid deelnemers) onderscheiden we de onderstaande soorten route-evenementen en daarnaast ook locatie-evenementen.
De aantalsklassen kunnen mede bepalen of de uitkomsten van een eventuele natuurtoets ook met de provincie moeten worden gedeeld.

Voorbeeld wandelen: Voor georganiseerde wandelingen stellen we 2 aantalsklassen voor (1 en 2). In de 1e klasse ligt het aantal deelnemers tussen 20 (of 50) en 500. Een groep binnen deze omvang kan op een x-aantal paden terecht, buiten het broedseizoen. Op diezelfde paden mag binnen het broedseizoen de omvang maximaal 250 personen zijn. In de 2e klasse ligt het aantal deelnemers tussen 500 en 1000. Een groep binnen deze omvang kan op een beperkter aantal paden terecht dan klasse 1, en binnen het broedseizoen is op dit beperktere aantal paden ook een beperkter aantal deelnemers mogelijk (500).

Type evenement: wandelen

	Buiten het broedseizoen	In het broedseizoen
Aantalsklasse 1 (incl. ondergrens)	20/50 - 500	20/50 - 250
Aantalsklasse 2	500 - 1000	250 - 500

Type evenement: hardlopen/trailrun

	Buiten het broedseizoen	In het broedseizoen
Aantalsklasse 1 (incl. ondergrens)	20/50 - 250	20/50 - 125
Aantalsklasse 2	250 - 500	125-250

Type evenement: toerfietsen en racefietsen op verharde fietspaden

	Buiten het broedseizoen	In het broedseizoen
Aantalsklasse 1 (incl. ondergrens)	20/50 - 500	20/50 - 250
Aantalsklasse 2	500 - 1000	250 - 500

Type evenement: MTB-en

	Buiten het broedseizoen	In het broedseizoen
Aantalsklasse 1 (incl. ondergrens)	20/50 - 150	20/50 - 75
Aantalsklasse 2	150 - 300	75 - 150
Aantalsklasse 3	300 - 500	150 - 250

Type evenement: gravelbiken

	Buiten het broedseizoen	In het broedseizoen
Aantalsklasse 1 (incl. ondergrens)	20/50 - 150	20/50 - 75
Aantalsklasse 2	150 - 300	75 - 150
Aantalsklasse 3	300 - 500	150 - 250

Type evenement: paardrijden

	Buiten het broedseizoen	In het broedseizoen
Aantalsklasse 1 (incl. ondergrens)	20 tot 50	vervalt
Aantalsklasse 2	50 - 100	20 - 50
Aantalsklasse 3	100 - 250	50 - 125

Type evenement: mennen

	Buiten het broedseizoen	In het broedseizoen
Aantalsklasse 1 (incl. ondergrens)	20 tot 50	vervalt
Aantalsklasse 2	50 - 100	20 - 50
Aantalsklasse 3	100 - 250	50 - 125

Type evenement: locatie-evenement zoals fair, braderie, theater, hondentraining, bushcraft, etc.

	Buiten het broedseizoen	In het broedseizoen
Aantalsklasse 1 (incl. ondergrens)	20/50 tot 100	alleen in A of evenemententerrein; in zones B t/m D alleen na toetsing en/of passende beoordeling
Aantalsklasse 2	100 - 250	idem
Aantalsklasse 3	250 - 500	idem
Aantalsklasse 4	500 - 1000	idem